

Valla valusad valikud

Mullu loodud Viljandi valla juhid on silmitsi esimeste valusate otsustega. Lähematel kuudel peab langema otsus, mis saab Puiatu lasteaiast-koolist ja Heimtali lasteaiast. Vallavanem ei välista nende kadumist.

LK 3

Tütarlapsed leidsid kolba

Ühel ilusal kevadpäeval varemeis hoonesse pilte tegema läinud kolm tütart last sattusid mufitiseerunud kolbale. Politsei leidis eemalt ka surnukeha.

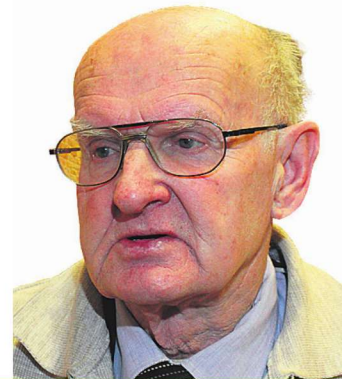
LK 4

Kui nad on siin terad rasvaks muutnud ja energia kätte saanud, suudavad nad vajaliku 5000-6000 kilomeetrit nädalaga lennata.

OLAV RENNO, ornitoloog

LK 5

Sakala juhtkiri

ARENDUS

Uue tee ehitus ei saa suurest poolehoiust hoolimata alata

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Et üks majaomanik ei olnud nõus Jämejala ristmikust Viljandi piirini kavandatava kergliiklustee kulgemisega üle tema krundi, tuli ehitusplaan ümber teha. Majaomanik ei ole nõus aga ka uue lahendusega.

Sakala kirjutas poolteist kuud tagasi Jämejala ristmikul olevast kergliiklusteest, mis hakkas silma oma lühidusega. Nüüd soovitakse 59-meetrist teed pikendada linna piirini, kuid 800-meetrise lõigu projekteerimine pole möödunud tõrgeteta.

Viljandi valla ehitus- ja planeerimisosakonna juhataja Raimo Laidma rääkis, et kõnealuse tee valmimist on inimesed ammu oodanud, sest siis saab elava liiklusega lõigul turvaliselt jala või jalgrattaga liikuda. «See ei ole ainult omavalitsuse huviorbiidis, vaid on kantud ka maakonna kergliiklusteede teemaplaneeringusse,» selgitas Laidma tee tähtsust.

Piki Tallinna maanteed kulgev ratta- ja jalgteede läbiks üheksa krundi piire. Seitse krundiomanikku on ehitusega nõus ja ühe krundi mitu omanikku peab projekteerijatega veel läbirääkimisi, kuid üks omanik, Magnus Ilmjärv, on kategooriliselt ehituse vastu.

Puud kaitsevad tolmu ja müra eest

Magnus Ilmjärve sõnul kaoks koos tee-ehitusega praegune haljastus, sealhulgas vanad õunapuud. Ta rääkis, et need kaitsevad Jämejala asulat suvel Tallinna maanteelt tuleva tolmu ning mingil määral ka heitgaaside ja müra eest, samuti mõjuvad puud esteetiliselt, eriti kevadel. «Ei ole võimalik, et keegi kusagil Tallinnas otsustab aastakümneid kasvanud puude mahavõtmise üle,» sõnas ta.

Ilmjärve hinnangul oleks

ELMO RIIG

Kergliiklusteed pooldav Reti Joandi näitab, kust peaks tulevikus tee minema. Tema selja tagant kulgeks see 20–30 meetri pikkuses maantee ääres.

jalgteed Tallinna maantee äärde võimalik rajada, laiendades juba olemasolevat teed. Pealegi tuleks see tema väitel palju odavam.

Teed projekteeriva aktsiaseltsi Ramboll Eesti infrastruktuuri osakonna juhataja Andres Brakmann lausus, et puude mahavõtmine on maanteeameti otsus. «Puud asuvad maanteeameti maal ja takistavad kergliiklustee ehitust. Sellises olukorras ei tohiks nende mahavõtmine küll takistuseks olla.»

Ta selgitas, et tulenevalt ministri määrusest on maanteeametil õigus väljaspool teemaala puud maha võtta, kui see on liiklusohutuse seisukohalt vajalik.

Esialgne projekt tehti ümber

Maanteeameti ehitusosakonna peaspetsialist Allan Allik tõdes, et pärast esimest eitavat

vastust saatis projekteerija krundiomanikule uue kirja koos Viljandi vallavalitsuse kinnitusega, et jalgteed on omavalitsusele tähtis, kuid Ilmjärve vastus oli ikkagi eitav.

Andres Brakmanni selgitust mööda peaks kergliiklustee ja maantee vahele jääma kümme meetrit ruumi, projekteerimise seisukohalt on rahuldav vahemaa viis meetrit ning erandjuhtumitel kolm meetrit. Kõnealusel juhul oli esialgu maantee ja jalgteede vahele kavandatud kümme ning eramute juures viis meetrit vaba ruumi.

«Selles kohas, kuhu omanik ei olnud nõus kergliiklusteed teha laskma ja kus tehti projekti muudatus, on tee ja kergliiklustee vahed kaugus umbes kaks meetrit,» sõnas Brakmann.

Muudetud projekt on Ramboll Eesti infrastruktuuri osakonna juhataja sõnul saadetud kõikidele asjaosalistele tutvumiseks ja nõusoleku saamiseks. «Tee ääres on vanad puud ja kui teeme viiemeetrise eraldusriba, saab puud osaliselt säilitada. Kohas, kus tegime projekti muudatuse, on eraldusriba nii kitsas, et oleme sunnitud puud maha võtma, sest muidu ei ole sinna teed võimalik ehitada,» kõneles Brakmann.

Nii Allik kui Brakmann tõdesid, et tee ehitamata siiski ei jää.

Ehitus algab loodetavasti veel sel aastal

Jämejala külas Magnus Ilmjärve naaberkrundil elav Reti Joandi märkis, et tema perel kergliiklustee ehitamise vastu midagi ei ole. «Mina olen siin elanud kümme aastat ning kogu aeg on räägitud, et kohe läheb ehitamiseks. Tõsisemalt hakkasid asjad liikuma alles selle aasta algul,» kõneles Joandi.

Liiklus on tema sõnul tihe, sest sealtkaudu käivad kohalikud elanikud, Jämejala haigla töötajad ning suure haigla külastajad.

«Lastel oleks siis ohutu liigelda, sest Tallinna maantee liiklus on tihe ning liikluskultuur null. Autod ületavad lubatud kiirust ning teel liigelda on ohtlik,» rääkis Joandi.

Allan Allik maanteeametist lisas, et kuigi praegu käivad veel läbirääkimised ning oodatakse krundiomanike nõusolekut, loodetakse ehitusega pihata hakata sel aastal.

Küsimusele, kui palju võiks Jämejala ristist Viljandi linna piirini ehitatav kergliiklustee maksma minna, vastas maanteeameti töötaja, et seda näitab hange. «Me ei ole harjunud ostmata lamba hinda ütleva. Meil on küll eelarveline summa planeeritud, aga seda ei avalda me enne, kui hange on tehtud,» märkis ametnik.

ILM

Täna on taas päikeseküllane ilm. Puhub muutliku suunaga tuul kiirusega 2–7 meetrit sekundis. Sooja on 10–16 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 5.40 ja loojub kell 20.53.

VILJANDIS

Loeng tantsust

Kondase keskuses algab kell 17 vestlussarja «Ääremärkused» ingliskeelne loeng tantsust müütide ja rituaalide kontekstis. Lektor on Paul Firnhaber.

Eurütümiaetendus

Kultuuriakadeemia muustas saali algab kell 18 Viljandi vaba waldorfkooli õpilaste eurütümiaetendus.

Aidas avaneb tantsumaja

Pärimusmuusika aida väikeses saalis on täna kell 18 tantsumaja.

MAAKONNAS

Õpilased annavad kontserdi

Karksi valla kultuurikeskuses on täna kell 18 August Kitzbergi gümnaasiumi õpilaste kevadkontsert.

EESTIS

Sotsiaalteadused muutuvad ajas

Täna ja homme toimub Tartu ülikoolis aastakonverents «Eesti sotsiaalteadused muutuvad ajas: lummusest vabanemine», mis on pühendatud Max Weberi 150. sünniaastapäevale.

ARVAMUS

Peatoimetaja HANS VÄRE, arvamustoimetaja KARL-EDUARD SALUMÄE

JUHTKIRI

Igal juhul valus

Eestis on praegu vähe maaoma-valitsusi, mille juhtidel pole põhjust kohalike laste- ja haridus-asutuste tuleviku üle pead murda. Kui just parasjagu mõnda kooli või lasteaeda ei suleta või liideta, siis vähemalt salamisi mõeldakse sellele ikka. Tegu on paratamatusega, sest noored pered eelistavad suurematest linnadest majanduslikku turvatunnet otsida.

Ükskõik kui mõistuspärane kooli sulgemine poleks, on see ikkagi valus. Kooli on alati peetud küla selgrooks ja kui see kaob, jääb kogukond toeta. Samas on selge, et mitte kuskil pole paiga hääbumine alanud kooli sulgemisest, see on olnud ikka mingite teiste arengute tagajärg.

Asja otsustas Viljandi vallavolikogu kriitilise pilguga üle vaadata osa omavalitsuse laste- ja haridusasutuste võrgust. Olgugi et vallavanem Ene Saare sõnul pole midagi veel otsustatud, on juba eos tõenäoline, et Puiatu lasteaeda-kooli ja Heimtali lasteaeda varsti pole. Kui nii tõepoolest läheb, on see järjekordne tõestus tõsiasi, et suurel vallas on seda sorti samme astuda lihtsam kui väikesel. Ometi ei muuda see tõdemus asja sisu. Kui inimesi külas pole, siis neid lihtsalt pole.

Kahju küll, aga needsamad protsessid, mille tõttu on viimase kümme aasta aasta vältel kogu Eestis pimedaks jäänud sadade koolide ja lasteaedade aknad, annavad Viljandi vallas tunda ka järgmistel aastatel. Vaevalt et asi saab piirduda praeguste muudatustega. Mõne aja pärast on vähemalt sama küsitav näiteks Pärsti lasteaia püsimine, aga ka eraldiseisvate koolide tegutsemine Sultsis ja Holstres.

REPLIIK

Pole nii hea ühti

Kui rääkida elamiseks vajalikest tingimustest linna kontekstis, võiksid nende hulka liigituda enam-vähem puhas keskkond, võimalus jõuda mõistliku ajaga linna ühest punktist teise ning paras arv lasteaiakohti. Niiviisi võttes tuleb järeldada, et Tallinnas pole elamiseks vajalikke tingimusi loodud.

Mõistagi oli see naljaga öeldud. Laiemas plaanis on Tallinna elutingimused üsna samasugused nagu paljudes teistes selle suurusjärgu linnades. Viljandlasena on sel teemal lihtsalt hea hammast teritada ja uhkevõitu pealinlastele mõista anda, et pole nende armastatud linn nii vahva ühti.

Kohati tragikoomiline, aga siiski tunduvalt vähem naljakas on see, mis toimub Tallinna linnavalitsuse tasemel. Võtame või viimase näite. Kõik võivad oma silmaga veenduda, et üleskaevatud Pärnu maanteel ulub tuul, aga kohaliku võimu esindajad ajavad selle kohta parajat umbluud. Tõsi, näiteks Tallinna TV omasaadete kõrval on see tühi-tähi.

Viljandi vaatevinklist on muidugi mõnes mõttes hea, et ametkondlik asjaajamine Tallinnas soovida jätab. Sest mine tea, muidu võiks pealinn äkki veelgi kutsuvam tunduda.

KARL-EDUARD SALUMÄE

«Sakala»
433 0048

Samas on selge, et mitte kuskil pole piirkonna hääbumine alanud kooli sulgemisest – see on olnud ikka mingite teiste arengute tagajärg.

Eesti asi Brüsselis

PÄRTEL-PEETER PERE

Euroopa Parlamendi liikme Indrek Tarandi nõunik

„Kui lähedatada Brüsselisse inimene, kes rahvusvahelist nooti ei jaga, siis on see meie riigi kaotus.“

beid. Kuid esitagem kainemõistuslik küsimus: miks saata Brüsselisse inimene, kes ei oska teistega samas keeles suheldagi?

Tõsi, Euroopa Liidus (EL) tõlgitakse peaaegu kõik dokumendid. Jonni ajades võib eestikeelseid protokolle, päevakavasid ja raporteid ju oodata, et hiljem kabinetivaikuses sündmustest nädalaid mahajäänuna tööd teha. Valdav enamik asju aetakse aga inimestega rääkides. Parlamendis on saadiku riigi- ja erakonnaülesel võrgustikul ning tema suhtlusvõimel äärmiselt suur roll.

Peale rahvusvahelises keskkonnas hästi hakkama saamise peavad saadikud mõistma ka Euroopa kui terviku ees seisvaid ebamugavaid proovikivisid. Peatsed debaadid annavad ehk kandidaatide europädevusest aimu.

Loodetavasti ei hakka meie lehe- ja meediaruumis domineerima Euroopas pead tõstev äärmuslus: prantslaste eurovastane Marine Le Pen, idaeurooplasi ja teisi rahvaid vihkav hollandlane Geert Wilders ja Edgar Savisaar on kõik toetanud selge sõnaga Venemaa tegutsemist Ukrainas.

Euroopa Liidu vastastele kulub Putini Euroopa- ja läänemaailmavastast marjaks kuhjaga ära. Loodetavasti aga kulub lähinädalatel rohkem eetriaega Euroopa ehk Eesti asja arutamisele ja konstruktiivsele tulevikku vaatamisele.

KUI LÄHETADA Brüsselisse inimene, kes rahvusvahelist nooti ei jaga, siis on see meie riigi kaotus. Kes europarlamentis euromängu ei tunne, saadetakse piltlikult öeldes tagumisse pinki.

Kas sinna tagapinki need saadikud ära kaovadki? Mitte ilmtingimata. Nii mõnedki alama järgu saadikud väljastavad pressiteateid kellegi tähtsaga ühes ruumis olemisest (*sic!*) või sellest, kui tugevalt nad arvavad sedasama, mida maailma suurimad ajalehed nädal aega on kirjutanud. Poliitikul on vaja sündmusi ja arenguid siiski ette näha.

Millest siis see paljuräägitud vaikus? Brüsselis on nii mõndagi, mis on ühtaegu tohutul põnev ja äärmiselt igav.

Parlament on haarav isegi nõuniku seisukohast, kui töö käib euroliidu välisteenistuse loomisega või Arktika kaitsega keskkonnasaaste ja Venemaa vastu. Aga keda see küsimus, protsess, selle tulemus või isegi eelnenud lause huvitab? Elu näitab, et väheseid.

Ameeriklaste teleseriaal «House of Cards» («Kaardimaja») vallutas maailma. Kas Euroopas tuleb lähiajal oma «Paberist Tiiger»? Selle kohta on isegi mõtteid ja üksikuid projekte. Aga huvi...

15. mail lastakse eetrisse teledebatt, milles esinevad kandidaadid Euroopa Komisjoni presidendi ametikohale: Martin Schulz, Jean-Claude Juncker ja Guy Verhofstadt. Algatus on ju väga hea, aga enamik inimesi on skeptilised. Kui see *infopolitik* ei tööta tipptasemel, kuidas peaks see saadikutegagi töötama?

EUROOPA ASJADE korralikke ja regulaarseid käsitusi kohatab harva. Meie välisuudised on Stockholmi sündroomi põdevad Venemaa lauvalt pudenevad leivapurud, pildid Putini kalalkäigust või video sellest, kuidas mingi vahutava suuga marurahvuslane lubab impeeriumi taastada. Ning seda juba enne Ukraina kriisi!

Kui parimagi tahtmise juu-

res ei õnnestu huvi luua ja (euro-) välisuudiseid laiendada, võib teha ju muid ettepanekuid, näiteks eurosaadikute iga-aastase ühise aruandluse või hinnangute kohta.

Jalgratast selle tarvis leiutama ei pea. Maailmatasemel ülikool London School of Economics eesotsas euroteadur Simon Hixiga on mõttekodadega koostöös loonud avaliku portaali votewatch.eu. Seal saab tutvuda, kuidas teie valitud eurosaadik on hääletanud näiteks teatud geneetilisel muundatud maisitoote keelustamise küsimuses 16. jaanuaril.

Leidub ka edetabeleid, mille abil saab saadiku tööd hinnata. See on akadeemilisel ehk võimalikult objektiivsel alusel loodud rahvusvahelist tunnustust leidnud leht, mis on vaba suvalistest sotsiaalmeedia kommentaaridest.

Selle kõige taustal jõuamegi sinna, et eurovärgist parema arusaamise nimel on tarvis süveneda. Euroopat on ehitatud alates selle loomisest seadus seaduse, leping lepingu haaval.

Otsustatakse, et inimesed võivad piiriülest äri teha, koguni oma firma naaberriigis püsti panna. Mis õiguslikel alustel lepinguid tehakse ja tülisid lahendatakse? Kas firmaomanik võib perekonna teise riiki kaasa võtta? Kas tervisekindlustus kehtib samasugustel tingimustel?

Selline Jean Monnet' lähenemine hakkab aga ajale jalgu jääma. Liit on liiga suur, proovikivid on teised, loodud süsteem juba niigi keeruline, välismaailma surve pressib peale. Lahendus: kas tugevam Euroopa (föderalism) või iga riik, suur ja väike, veelgi rohkem oma huvide eest võitlema?

APRILLIS VIIBIS Eestis hollandi poliitfilosoof Luuk van Middelaar, kes tutvustas oma auhinnatud raamatu «Teekond Euroopasse» eestikeelsest tõlget. Ta on pälvinud tunnustust Euroopas ja laiemas maailmas. Ühtlasi esines Herman Van Rompuy nõunikuna töötav Luuk van Middelaar inglise keeles ettekandega, mis tema tausta arvestades võinuks anda külluses inspiratsiooni meie kevadisele euroarutelule. Kohal oli aga ainult ühe käe sõrmede jagu eurosaadiku kandidaate.

Ehk ei soovitud tulla puuduliku inglise keele pärast? Ehk oli enamik europarlamenti pürgijaid juba niigi targad ega pea selliseid raamatuid lugema?

Kes teost aga lugeda soovib, peaks selle lähiajal raamatukogust juba kätte saama.

PRÄÄNIK

Viljandi Kesklinna kooli võistkond võitis maakonna esimese kuni viienda klassi laste mõõduvõtu jalgpallis.

PIITS

Huligaanid laamendasid Vana-Võidus kutsekeskkooli territooriumil ja tekitasid sellega mitme tuhande euro suuruse kahju.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

LASTE- JA HARIDUSASUTUSED VILJANDI VALLAS

Varem Viljandit ümbritsenud nelja omavalitsuse liitumise järel tekkinud Viljandi valla kaardile saab praegu märkida 14 laste- ja haridus- asutust. Neist kahe püsimine on küsimärgi all.

LAPSED JA HARIDUS

Korrastamise kava töötab kahele kadu

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Viljandi vald vaatab lähikuudel oma lasteaedade ja koolide võrgu kriitilise pilguga üle. Pole võimatu, et see viib endise Pärsti valla alal kahe asutuse sulgemiseni.

Vallavolikogu andis üleelisel istungil heakskiidu vallavalitsuse taotlusele panna paberile Alustre, Heimtali, Kiisa, Kiini, Kingu, Laanekuru, Leemeti, Matapera, Marna, Pinska, Puiatu, Pärri, Raudna, Rihkama, Sinialliku, Turva, Tohvri, Tõrreküla, Vardi ja Väike-Kõpu küla ning Ramsi aleviku teenindavate laste- ja haridusasutuste võrgu korrastamise kava. Selles piirkonnas tegutseb praegu üks põhikool, kaks lasteaeda-kooli ja kaks lasteaeda.

Kaks viiest

Neist kahel, Heimtali põhikoolil ja Pärri lasteiaial, on ilme lootus püsida ka edaspidi praegusel kujul.

Ramsi lasteaeda-kooli

ootavad ees ühtaegu nii positiivsed kui negatiivsed arengud. Kui ühelt poolt on vallavalitsus andnud lootust, et paari aasta pärast valmib selle tarvis uus maja, siis samal ajal tuleb leppida teadmisesega, et koolihariduse andmine selles kohas lõpeb ning ümbruskonna õpilastel tuleb edaspidi valida paari kilomeetri kaugusel asuva Heimtali kooli või mõne linnas paikneva õppeasutuse vahel.

Kõige tumedamad pilved hõljuvad Heimtali lasteiaia ja Puiatu lasteiaia-kooli kohal, sest mõlemas napib lapsi ning nende hooned vajavad hädasti põhjalikku remonti.

Heimtali lasteiaia nimekirjas on praegu 17 last. Puiatu kooli viies klassis õpib 14 pois- si ja tüdrukut ning lasteaias käib 12 last.

Vallavanem Ene Saar (pildil) ei salga, et tema isikliku arvamuse kohaselt pole pääsu mõlema viimati nimetatud asutuse sulgemisest. Samas kinnitab, et avalik arutelu selle üle alles algab ning seepärast oleks liiga vara midagi lõplikult väita.

«Kõigepealt tahame kõik asjast huvitatud inimesed arutellu kaasata, nad peavad end tundma informeerituna. Lisaks palume analüüsi koostamiseks abi osahinguga Meistrite Kool konsultandilt Marika Ivandilt,» selgitas ta ning lisas, et praeguse plaani kohaselt peaksid otsused langetama hiljemalt suve keskpaigaks.

Kuidas on mõistlik jätkata?

«Et valla rahaasju targalt planeerida, peame vaatama ettepoole ja kaaluma, kas vanaviisi jätkata on ikka mõistlik. Mõeldes vastutustundlikult, ei saa nende kahe asutuse jõuga alleshoidmist targaks pidada, eriti teadmises, et mitte kaugel asuv Heimtali kool on tugev ja heas korras ning Ramsi ootab suurt investeeringut,» lausub Saar. «Kõigi perede lapsed peavad saama ka tulevikus kodule mõistlikus kauguses hoitud ja õpetatud.»

Tõenäoliselt teisi Viljandi valla territooriumil töötavaid lasteaedu ja koole lähiaastatel suuremat sorti muudatused ei oota. Küll aga võidakse kaaluda neist mõne liitmist ühise juhtimise alla.

ARVAMUS

AVE ORAV,
Puiatu lasteaia-kooli juhataja

Kui vaadata meie laste arvu, siis on muidugi ilmne, et Puiatus iseseisvat asutust ülal pidada on kulkas. Samas pole ma kindel, kas raha on alati kõige olulisem.

Puiatu jääb Viljandi vallas omaette nurka, mistõttu on siinsed inimesed juba mitusada aastat harjunud, et nende kodu lähedal tegutseb kool. Tõsi, kohapeal enam nii palju lapsi ei sünni, et ainult nendega saaks kooli ja lasteiaia töös hoida. Oleme mõelnud veidi oma suunitlust muuta ja pakkuda rahulikku õpikeskkonda neile linnalastele, kellele suured asutused ei sobi. Sel moel saaks õpilaste arvu talutaval tasemel hoida ja tagada Puiatu peredele oma kooli säilimise.

79 000 000

Pangad teenisid esimeses kvartalis 79 miljonit eurot puhaskasumit. Aastataguse ajaga võrreldes oli puhaskasum kaks protsenti väiksem ning varade tootlus alanes 1,7 protsendilt 1,6 protsendile.

Kandidaadil tuleb kleeibiste pärast vormikandjatega tegemist teha

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

«Oleneb, kes küsib,» kostis telefonikõne vastu võtnud europarlamenti liige ja kandidaat Indrek Tarand pärast helistajaga teretamist. Väikese pausi järel lausus ta mõõdukalt üllatunud häälega: «Politseist?»

Kirjeldatud telefonivestlust pidas Tarand eile päeval mõni minut pärast kella kolme Viljandi kohvikus, kuhu ta oli tulnud valijatega kohtuma. Kõne ajendiks oli kaebus, mille kohaselt rikub ta Euroopa parlamendi valimise seadust. Ise ta küll seda meelt ei ole.

Saadik leppis helistanud politseinikuga kokku, et läheb täna hommikul kella poole üheksaks Põhja prefektuuri keslinna politseijaoskonda ütlusi andma.

Nimi ja valimisnumber

Indrek Tarand on oma sõnul veendunud, et kõnealune kaebus laekus mõnelt suurparteilt. Sellisel juhul algas sündmus- teatel eile hommikul, kui ta sõitis renditud Mercedes-Benz Vito mikrobusiga Toompeale. Tarandi sõnul pani see riigikogu kihama.

Küsimus on Mercedesele paigaldatud kleeibistes. Mikrobusil on Tarandi perekonnanimi ja number 183, mis on tema kandidaadinumber eelseisvatel valimistel.

Bussil leidub ka teistsuguseid sõnumeid. Näiteks tekst «A-klassi tõhusus», mis viitab kandidaadi selgitust mõõda koduseadmete energiatõhususe määrale. Ka Vitole kleebitud rohelised, kollased ja oranžid jooned on samasugused, nagu Euroopa Liidus kehtestatud energiamärgistuse süsteemil.

«Ma ei näe võimalust, et ma milleski süüdi jään,» lausub Ind-

rek Tarand vahetult pärast poliitseiga vestlemist Viljandis Tartu tänava parklas seisvat bussi vaadates ning lautas käsi.

Selles, et ta valimisseadust ei riku, on ta oma sõnul veendunud. Näiteks «183» on tema käsitlust mõõda suvaline arv, olgugi et see seostub tema valimisnumbriga.

«So what?» kehtas Tarand õlgu ning suunas näpu läheduses parkiva takso poole. «Miks on näiteks sellel autol number 1700?»

Politsei: tegu on välireklaamiga

«Politsei hinnangul on antud juhtumi puhul tegemist poliitilise välireklaamiga,» ütles politsei- ja piirivalveameti pressiesindaja Tuuli Härson. «Aktiivse agitatsiooni perioodil tuleb kandidaadil hoiduda avalikus linnaruumis selliseid reklaamkirju kandva sõidukiga liiklemast ja seda eksponeerimast ka eravalduses kujul, kus reklaam on avalikkusele nähtav. Sõiduki kasutamiseks tuleb aga reklaamid eemaldada.»

Euroopa parlamendi valimise seaduse paragrahvi 5 *prim* 1 ütleb: «Üksikkandidaadi, erakonna või erakonna nimekirjas kandideeriva isiku või nende logo või muu eraldusmärgi või programmi reklaamimine hoonel, rajatisel, ühistranspordivahendi või takso sise- või välisküljel ning muu poliitiline välireklaam on aktiivse agitatsiooni ajal keelatud.»

Aktiivse agitatsiooni aeg algas 16. aprillil.

Euroopa parlamendi valimiste hea valimistava valvur Urmo Kübar tõdes pärast ajakirjanikult telefonitsi olukorra kirjelduse kuulmist, et tegemist on piiripealse käitumisega, mida on Eestis ette tulnud ka eelmistel valimistel.

«Heade tavade juurde käib see, et seadustest peetakse kinni. Niisuguse käitumisega antav sõnum, justkui oleksidki seadused selleks, et leida võimalus neist mõõda hiilida, ei ole väärikas ega mõistlik.»

Politsei leiab, et Indrek Tarand (pildil) teeb renditud mikrobusiga sõites endale reklaami, see aga on praegu keelatud. Tarand ise on veendunud, et tema valimisseadust ei riku.

ELMO RIIG

EHMATUS

Ilupilte teinud neiud leidsid muumia

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Kaunil päikeselisel päeval otsustasid kolm Halliste valla tütarlast minna üksteisest ilupilte tegema. Kõige parem koht selleks tundus olevat varemeis hoone.

Halliste põhikooli õpilased Kaire Kannistu ja Liisi Vister ning nende sõbranna, Viljandi gümnaasiumis õppiv Ketriin Murrik, valisid välja Ülemõisa külas asuva kunagise karjamõisa kompleksi eriti nukras seisus kõrvalhoone. Selle üks osa püsib veel püsti, teisel poolel on katus koos ülemise korrusega müüride vahele vajunud.

Niisugune paik näis 15- ja 16-aastastele tütarlastele vaat et ideaalne võttepaik. Pealegi olid nad käinud seal varemgi pilte klõpsimas, nii et minek töötas häid elamusi.

Koht kodu lähedal

See lugu juhtus märtsi viimasel pühapäeval. Üle kolme nädala hiljem tulid Kaire ja Liisi taas sündmuskohale leheloo tarvis tookord juhtunust rääkima. Kaasa tulnuks ka Ketriin, kuid tema oli parasjagu hõivatud.

Kunagise karjamõisa kompleks asub Kaire kodust vaid paari minuti jalutamise kaugusel. Tüdrukute teada on külapoisidki aeg-ajalt varemeis seiklema käinud.

Nagu Kaire ja Liisi rääkisid, läks kõik alguses nagu plaanitud: pilte tehti nii väljas lagunevate seinte taustal kui hoone sees. Kaks ust olid traadiga kinni ja neid esmalt lahti ei saadud.

«Midagi aga nagu tõmbas nende uste taha,» tunnistas Kaire. «Nii püüdsime mõne aja pärast uuesti.»

Tüdrukud said ühel uksele traadi lahti, kuid sissepääsu takistas ukse ette kukkunud kivi.

Omanik kasutab teisi hooneid

Ülemõisa vana karjamõisa hoonekompleks kuulub Halliste vallavalikogu liikmele Rein Tarkusele. Omanik ütles, et ehkki üks hoone on lagunenud, on teised terved ja kasutusel.

Surnukeha ja pea lebasid hoones, mis on Tarkuse sõnul tühjana seisnud aastakümneid. Veel kümme aastat tagasi kippusid sinna joodikud, aga kui omanik sissepää-

Lõpuks saadi seegi eest ning uks avanes.

«Esimesena läks sisse Ketriin,» meenutas Kaire. «Ta jõudis vaid mõne sammu astuda, kui hakkas karjuma ja tormas välja.»

Varemete vahel sammaldunud õnaruses lebas inimese kolju. See polnud puhas pealu, mille pildiga särke meeldib noortele kanda, vaid mumifitseerunud kolp. Nahaga kaetud, tükati juukseid ja kontrastina säramas kinnipigistatud valgete hammaste rida.

Abiks fotokas ja nutitelefoni

Nagu Liisi ütles, ei saanud nad esmalt arugi, millega täpselt tegu. Kõik need detailid hakkasid silma veidi hiljem, kui tüdrukud end väljas kogusid ja üle ukse uuesti piiluma tulid.

«Ka siis mõtlesime algul, et äkki on mõni kole mänguasi või hoopiski õppematerjal,» lausus ta.

Leiule lähemale ei tihanud tüdrukud minna, vaid jäid seda uurima mõni meeter eemalt. Detailsema ülevaate saamiseks kasutasid nad fotoaparaati, millega suumisid kolju suures plaanis pildile.

Kuigi tüdrukud olid varem matustel surnud inimest näinud, oli see siiski midagi hoopis teistsugust. Pealegi, keha ju polnud.

Huvi asja olemusest aru saada seljatas hirmu ning nõnda asusid tütarlapsed sealsamas oma nutitelefoniidega pealuude kohta guugeldama. Nii said nad oma arvamusel tuge, et tegu ongi just sellega, mida nad oletavad.

Kaire ja Liisi rääkisid, et kuigi mumifitseerunud pealuud vaadata oli õudne ja vastik, polnud üldisel enesetundel häda midagi. Nagu Kaire nüüd kirjeldas, oli leid kummalisel moel kauniski: see oleks nagu hellalt sambla sisse põsele asetatud.

Endast ilupiltide tegemine oli selleks korraks aga lõppenud ja neiud läksid koju juhtu-

sud laudadega kinni löi, pummelungid lakkasid. Mullu sügisel asus ta teeäärset kivimüüri taastama.

«See leid oli muidugi väga ebameeldiv,» nentis Tarkus. «Kui paar aastat tagasi külas üks tütarlaps kadus, käis politsei teda koos koeraga otsimas. Nad liikusid ka nende hoonete lähedal, kuid toona jäi surnukeha leidmata.» (Sakala)

Eelseisva viimase etapi tööst annavad märku Maksimarketi lähedale virna laotud torud. Rõigase sõnul läheb kaevamiseks pärast kütteperioodi lõppu ehk arvatavasti mai keskpaiku ning töö saab tehtud enne uue kütteperioodi algust septembri keskel.

Vanimad torud olid Paalalinna peamagistraali paigaldatud 1980. aastate algul ning soojafirma andmeil juba amor-

Kaire Kannistu ja Liisi Vister näitavad, et mumifitseerunud kolp asus selle ukse taga mõne meetri kaugusel.

2 × ELMO RIIG

nust teatama. Kaire ema Kai Kannistu helistas politseisse ning edastas ka fotod.

Tütarlapsed rääkisid, et juhtunu tõsidus jõudis alles seejärel pärale ning enesetunne pööras kehvak.

Kaire ütles, et kui ta läks politseile teed juhatama, võttis jala lausa tudisema. «Õhtuti ei tahtnud uni tulla,» lausus ta. Ema nentis, et tütar oli nädalapäeval piltlikult öeldes täiesti katki.

Liisi lausus, et ka temal oli nädala jagu imelik ja paha olla. Hiljem viis Kaire ehmatavat leidu varjanud ukse ette küünlad.

Kuigi nüüd said tüdrukud sündmuskohal uuesti viibimise ja juhtunu kirjeldamisega pealtnäha ladusalt hakkama ning naergi ei tundunud enam kohatu, lisas Kaire, et tema selle hoone juurde rohkem pilte tegema ei lähe.

Liisi vaatas talle salapärase pilguga otsa ja lausus omalt poolt: «Võib-olla.»

Kas isik on teada?

Kai Kannistu ütles, et politsei oli varemetest leidnud ka keha. See asus umbes viisteist

meetrit eemal hoone teisel korrusel. Sinnagi viis keegi hiljem küünlad.

Möödunud talvel oli suur osa hoone teisest korrusest sisse kukkunud. Ilmselt oli pealu siis alla potsatanud ja ehk lohistas mõni loom seda veel veidi eemale, et see takistusi täis pinnasel kehast nii kaugale sattus.

Kai Kannistu sõnul kuulus surnukeha tõenäoliselt 20-aastasele neiu, kes oli külas elanud paar aastat tagasi koos noormehega ja siis jäljetult kadunud.

«Ma arvan, et 99-protsendilise tõenäosusega on see tema,» lausus ta. «Pool aastat enne kadumist sattus tütarlaps ränka avariisse ja vigastas koljut. Pildil on vigastus selgelt näha.»

Kaire Kannistu ja Liisi Vister ütlesid, et nad teadsid seda neidu, aga eriti ei suhelnud, sest olid temast nooremad.

Politsei on juhtunu selgitamisel esialgu kidakeelne. Politsei- ja piirivalveameti Lõuna prefektuuri kommunikatsiooni büroo vanempressiesindaja Ragne Keisk ütles, et surnukeha on kohtuarstlikul lahangul, mille tulemusi võib oodata umbes kuu aega.

Politsei leidis surnukeha teiselt korruselt, kolp lebas umbes viisteist meetrit eemal esimese korruse rusude vahel.

«Enne lahangu tulemusi ei ole sellest loost midagi enamata rääkida. Lahangu tulemusena selgub, kellega on tegu ja mis asjaoludel inimene suri,» lausus ta.

Keisk nentis, et muumiaks muutunud surnukeha leidmist tuleb harva ette. Lõuna prefektuuri töömailt oli tal viimane näide tuua siiski mullu oktoobri lõpust. Tartus Herne tänava majas oli tarvis veeupu-

tust likvideerima minnes murda lahti ühe korteri uks ja toas lebas mumifitseerunud surnukeha. Majarahva sõnul ei olnud nad selles korteris elanud meest vähemalt kolm aastat näinud.

Keisk lisas, et surnukeha mumifitseerumine sõltub paljust asjaoludest: asukohast, õhutemperatuurist, tuulest, õhuniiskusest ja aastaaegade vaheldumisest.

Paalalinna soojatorustiku uuendamine lõpeb tänavu

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Tunamullu Viljandis Paalalinna katlamaja juures alanud ning mullu Valuoja puisteele pooleli jäänud soojatorustiku remont jõuab Kevade tänavale.

Esro tegevdirektor Enn Rõigas ütles, et sellega saab Paalalinna kütmiseks vajaliku peamagistraali kapitaalremont ka valmis.

Eelseisva viimase etapi tööst annavad märku Maksimarketi lähedale virna laotud torud. Rõigase sõnul läheb kaevamiseks pärast kütteperioodi lõppu ehk arvatavasti mai keskpaiku ning töö saab tehtud enne uue kütteperioodi algust septembri keskel.

Vanimad torud olid Paalalinna peamagistraali paigaldatud 1980. aastate algul ning soojafirma andmeil juba amor-

tiseerunud. Nagu tegevdirektor kirjeldas, olid vanad ja on ka uued torud rauast, aga kui varem kasutati soojakao vältimiseks ja torude kaitseks villa ja fooliumiga kaetud tõrvapappi, siis nüüd katab neid spetsiaalne isolatsioonikiht, mille ümber on veel plastist kest. Vanasti kulgesid torud betoonküna nades metalltugedel, nüüd asetatakse need pinnasesse. Esro kinnitusele vähendab kapitaal-

remont soojakadu ja avariiohtu.

Üle-eelmisel aastal vahetas Esro välja 600 meetri jagu torusid Paalalinna katlamajast Rehe tänavani. Mullu asendati torusid 1700 meetri pikkuselt ning tööjärg viis Rehe ja Loode tänava ristmikust edasi Kodu tänava, Põhja puistee ja Ida tänava kaudu Valuoja puistee üheksa korruselise korterimajani.

Tänavu asendatakse vanu

torusid uutega 1400 meetri pikkuselt. Töö algab Maksimarketi juures, kulgeb üle Lääne tänava Edela tänavale ja sealt Paala teele ning Kevade tänavale.

«Tööde ajal on neil tänavatel häiritud liiklus ja piirkonna elanikud peavad arvestama, et võib esineda päev või paar kestvaid sooja vee katkestusi,» lausus Rõigas. Firma palub vahendust ja inimestelt mõistvat suhtumist.

Nagu kahel varasemal aastal, nii jätkab ka tänava peatöötajana osaühing Suja Ehitus.

Rõigas lisas, et esimesel aastal läks trassitöö maksma 300 000 eurot ning summa tuli tervikuna soojafirma rahakotist. Mullu oli hind 700 000 ja tänavu on taas 300 000 eurot. Kahel viimasel aastal on aidanud finantseerida keskkonnainvesteeringute keskus, tasudes poole kulutustest.

Mõnel põllul võib korraga peatuda mitu tuhat hane. Kõpu ja Kõo kandi põllumeeste kinnitusele on neid tänava rohkem kui kunagi varem.

RÄNDEKAHJU

Suured haneparved maiustavad hernelistega

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Viljandimaa põllumehed on tänava püsti hädas haneparvedega, kes rikuvad noort orast ja nokivad välja külvanud seemet. Iseäranis maiad on nad hernelistele peale.

«Hanesid on meie põldudel must miljon, neid on kõikjal,» kurtis Kõo Agro juht Meelis Venno. Tema tähelepanekut mööda on tiivulisi iga kevadega aina juurde tulnud.

Venno sõnusi maitsevad hanedele eriti hernel, mida põllumehed on tänava ka palju külvanud, sest hernelistele hind on parasjagu kõrge.

Agronoom käib ja karjub

Meelis Venno nentis, et ega hanede vastu midagi ette võtta oska. «Agronoom käib põldul ja karjub, eks nad siis lenda naabrite juurde,» kõneles ta.

Naabrite osatähtsus Manjeni PM taimekasvatuse eest vastutav Heiki Aren tõdes, et seal on sama mure ja sada hektarit hernelist löögi all. «Tänavu on hanesid tuhandeid,» kinnitas ta. Areni jutu järgi on veel suurem häda Põltsamaa talunikel: seal on kohati tered põllud puhtaks nokitud.

Osatähtsuse Kõpu PM agronoom Terje Lepassar tänava-sega võrreldavat hanerünnakut ei mäleta. «Kuskil peab looduses midagi nihkes olema. Ühelt põllult ajad minema, teisele lendavad asemel,» ohkas ta.

Lepassare kinnitusele nokiavad linnud välja varajase odra seemne, samuti panevad nad pihta talivilja orasele, nii et põldudel on tühje löike. «Heinamaal nad suurt kurja ei teeks, aga neile ei tee ju selgeks, kus nad olla tohivad,» kurtis ta.

Hoiatuslasud ja ajalehed

Tarvastu valla osatähtsuse Nukikese rahvas lindude heidutamiseks põldudele laotanud ajalehti. «Tundub, et need mõjuvad. Lendavale linnule tunduvad need ruudud vist suured ja hirmutavad,» ütles Jürgenson.

Pihta tulistada on hanedele teatavasti keelatud. Veel on Nukikese rahvas lindude heidutamiseks põldudele laotanud ajalehti. «Tundub, et need mõjuvad. Lendavale linnule tunduvad need ruudud vist suured ja hirmutavad,» ütles Jürgenson.

Olustvere õppetähtsus on juhataja Riho Kala jutu järgi suurima löögi all sordivõrd-

ARVAMUS

OLAV RENNO,
ornitoloog

Hanekahju tuleb põllumeestel ära kannatada. See on loodusele väike võlamaksmine selle eest, mida

inimene on suutnud oma tegevusega korda saata. Haudelindudest on meie põllud ju päris tühjaks jäänud. Juhul kui ka hanesid rohkem kimbutatakse, võiks see looduslikku tasakaalu veel rohkem rikkuda. Muidugi võib neid naabrite juurde hirmutada, aga järgmisel hommikul vara on nad jälle tagasi.

luskatse lapid. Et neid päästa, käib iga tunni tagant üks noormees linde hirmutamaks.

Ornitoloog Olav Renno hinnangut mööda on hanesid tänava põldudel tõesti palju ning huvitaval kombel kaks liiki, raba- ja laukhaned, segamini. Et kevad tuli varakult, jõudsid ka linnud Eestisse aegsasti, paraku ei ole nad edasi kiirustanud, sest ilm püsib suhteliselt jahe. Renno arvab samas, et üldiselt ei ole hanekahjustused siiski väga ulatuslikud, sest põllud on ju suured.

Väljaheited kergitavad saaki

«Samas jätvad hanel põllule maha rammu,» rääkis Olav Renno. «1958. aastal peatus Matsalu looduskaitsealal rukkioraselt mitu tuhat hane. Põld oli üsna must ning kolhoos

tahtis looduskaitseala saagi rikkumise pärast kohtusse anda. Õnneks olid rukkiorase kasvukihid alles jäänud ja saak oli hiljem hektari kohta ühe tsentneri võrra isegi suurem kui naabripõldudel.»

Haned talvitavad ornitoloogi sõnutsi Hollandis, Belgias ja Inglismaal. Põhjamaa lindudena ei kannata nad üle 15 kraadi ulatuvat sooja. Eestist suunduvad rabahaned edasi metsatundrasse ja metsavööndi põhjaossa, suurlaukhaned lendavad pesitsema aga tundrasse.

Põhja-Uurali ahelike taha, peaaegu Taimõri poolsaareni välja lendavad hanel on Renno sõnutsi alles oma teekonna alguses. «Kui nad on siin terad rasvaks muutnud ja energia kätte saanud, suudavad nad vajaliku 5000–6000 kilomeetrit nädalaga lennata.»

Paalalinna koolis madistatakse matemaatikaülesannetega

Laupäeval koguneb Paalalinna kooli 221 õpilast 50 koolist, sest seal leiab aset üle-eestilise matemaatikaülesannete lahendamise võistluse «Nuputa 2014» finaali.

Matemaatikaõpetaja Airi Langi sõnul tähendab selline külaliste suurusjärg seda, et majja tuleb pool koolitäit inimesi.

Võistkondlikult võetakse mõõtu kahes vanuserühmas: V ja VI klassid on väljas nelja-

liikmeliste ning VII klassid kolmeliikmeliste esindustega. Võistlustulle asub neli Viljandimaa võistkonda, kellest kolm pärinevad Kesklinna koolist ning üks Võhmast. Finaali pääsesid eelvoorude parimad.

Langi sõnul on sellise masstabiga võistlus Viljandis uhkuse asi, sest korralduspaik otustatakse Eesti tasandil.

Võistlust korraldab Eesti matemaatika selts koos Tartu ülikooli teaduskooliga. (Sakala)

Kauba tänav avatakse kahe suurvõistluse ajaks

Järgmise nädala teisel poolel avatakse erakorraliselt liikluseks Viljandis remondis olev Kauba tänav. Keelumärgid eemaldatakse kolmapäeva õhtul ja tagasi pannakse need uue nädala algul.

Et 1. mail on suurjooks ümber Viljandi järve ja 4. mail Mulgi rattamaraton, otsustasid linnavalitsus ja ehitajad avada Kauba tänav sellel ajavahemikul kõigile liiklejatele. Sissesõid-

tu keelavad märgid eemaldatakse tänava Vabaduse platsi poolsest otsast ning tänavale kehtib ühesuunaline liikluskorraldus.

Nimetatud perioodi sisse jääb ka üks tööpäev, kuid ehitajad on kinnitanud, et liiklus sel päeval nende tööd ei sega.

Keelumärk ilmub Kauba tänavale otsa taas 4. mai varahommikul ning kehtib tavapärane ehitusaegne liikluskorraldus. (Sakala)

TÄPSUSTUSED

Neljapäevase Sakala loos «Volikogu kinnitab remondiplaani» oli viga kergliiklusteede loetelu teises reas. Kavas on parandada ühise tööna Maramaa puistee, Ilmarise tänava ja Lembitu puistee koonnited. Artikli autor Marko Suurmägi palub vabandust.

Neljapäevases Sakalas olnud artiklis «Kalastustarvete laad ootab seismajäänud varustust» oli ekslikult kirjas, et haugipüügi keeld lõpeb 1. mail. Tegelikult lõpeb sel päeval keeld vaid Võrtsjärvel, ülejäänud Eestis võib haugi hakata püüdma 11. maist.

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus, InterAct Projektid & Koolitus OÜ ja Clarus MTÜ koostöös Viljandimaa Arenduskeskusega kutuvad mittetulundusühenduste juhatuse liikmeid ja tegevjuhte, kellel on vähemalt aastane praktiline mittetulundusühenduse juhtimise kogemus, kandideerima koolitusele

MTÜ MAJANDAMINE: TOODETE JA TEENUSTE ARENDAMINE

Koolituse tulemusena paranevad osalejate teadmised ja oskused ühenduse jätkusuutlikuks majandamiseks, sh:

- juhatuse liikme vastutusest
- pikaajalisest finantsplaneerimisest
- eelarve kulude ja tulude planeerimisest ning juhtimisest
- uute toodete või teenuste välja arendamisest
- MTÜ pakutavate avalike teenuste arendamisest ja sotsiaalsest ettevõtlusest
- äriplaani koostamisest
- toote või teenuse turundamisest

Koolitus toimub „Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride programmi“ raames ning aitab kaasa mittetulundusühenduste institutsionaalse võimekuse ja professionaalsuse tõusule.

Koolituse sisu:

- erinevad võimalused ühenduse majandamiseks (sh avalike teenuste arendamine, sotsiaalne ettevõtlus, omatulu teenimine jms) ja nende võimaluste erisused
- organisatsiooni eelarve planeerimine ja juhtimine, konkreetsed näpunäited ja juhised raamatupidamise korraldamiseks
- juhatuse liikme vastutus seoses eelarve juhtimisega
- toote või teenuse arendamine
- näiteid sotsiaalsest ettevõtlusest
- äriplaani koostamine uute teenuste algatamiseks organisatsioon
- turunduse ja müügitegevuse korraldamine, sh turundusplaani, turundussõnumi koostamine

Koolitus toimub: 12.–13. mail 2014 kell 9.30 Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainori Viljandi õppekeskuses.

Koolituse maht on 2 x 8 ak tundi ehk 16 ak tundi.

Koolituse viib läbi kogenud praktik **Doris Põld**.

Koolitusel osalemine on **tasuta**, kuid eeldab registreerumist hiljemalt 1. maiks ja motivatsiooniavalduse esitamist.

Täpsem info arenduskeskus.viljandimaa.ee või tel 433 0446, 5788 0245

Lisainfo:
Viljandimaa Arenduskeskus
Tel 433 0446, 5788 0245
jaanika.toome@viljandimaa.ee

Loo autor proovis 23. aprillil enam kui 15 soojakraadiga kelgutamise ära. Sõita sai, aga liug jäi väga lühikeseks.

MARKO SAARM

LUMI

Viimane lumekuhil pakub lühikest liugu

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Viljandis Männimäel asuvas lumepargis tehti ametlikult viimane sõit juba 9. märtsil, aga mõne meetri pikkuse liu saab seal praegugi, sest mäe varjulisel küljel leidub veel lund.

Kevadpäikese kiuste nõlvale jäänud lumenatukesel arvatakse pikka pidu pole, aga kes väga talve taga igatseb,

võib sellest siiski osa saada. Kinnipressitud kunstlumejäänused ei luba küll lumesõda pidada ega lumemme ehitada, aga kelgu, lumelaua või suuskadega kannatab liugu lasta küll. Olgugi et sõit lõpeb peaaegu kohe pärast seda, kui on jõudnud alata.

Viljandi lumepargi juht Merilin Kaas nentis, et seda, kui palju pakaselistel talvepäevadel kunstlund tehti, ta täpselt öelda ei oska. «Mäge

kattis minimaalselt 40-sentimeetrine lumekiht, mõnes kohas oli seda rohkem, mõnes vähem,» rääkis ta. «Lund sai rohkem tehtud mäe alla ja laste kelgumäele. Vajaduse korral sai seda mäele laiali lükata.»

Statistikat lumepark klientide kohta ei pidanud. Kaasi sõnul äratasid linlastes palju huvi üritus «Vallatud nõlvad» ja laste slaalomi-kool.

Selleks hooajaks on lumepark tegevuse lõpetanud. Tõstukid ja muu vara jäävad suveks sinna, kus see praegu on. Uuel hooajal tahab lumepark alustada laste mäesuusatamise ja lumelauasõidu treeningtunde. Praegu otsitakse sponsoreid, kes aitaksid arendada Viljandis laste mäesuusa- ja lumelauasporti ning soetada lastele treeningtundide tarvis varustust ja ajavõtustüsteemi.

Viljandis jagub tantsu teisipäeva õhtuni

SIGRID KOOREP
sigrid.koorep@ajaleht.ee

Kolmapäevast saati elab Viljandi tavalisest liikuvamas rütmis, sest siis algas tantsunädal, mis kestab ülemaailmse tantsupäevani tuleval teisipäeval.

Eile jõudis tants näiteks Kesklinna kooli, kus VIIa klassi õpilased said kehalise kasvatuse tunni asemel aimu *street*-ehk tänavafolgist. «Kõigepealt esitlesid tudengid väike löngu oma *street*-folgi etendusest ja rääkisid, kust see idee tuli,» rääkis Kesklinna kooli huvijuht Elina Tirgo. Seejärel õpetati üks osa tantsust ka õpilastele selgeks.

Tantsunädala kunstilise juhi Ele Viskuse sõnul on nädala esimesed päevad möödunud üpris rahvarohkelt. «Üle eile oli neli etendust koolides

ja «Ööülikooli» loeng Kondase keskkoolis. Seal võeti kasutussele peaaegu kõik maja toolid,» tähendas ta.

«Ööülikooli» loengu pidas organist ja kultuuriloolane Kalev Rajangu. Oma veidi üle tunni kestnud ettekandes «Tantsin sinuga taevas ehk Mis kargust kargab mõnutus- tatud järellihaline ebard» rääkis ta mõistukõneliselt sellest, mis on tants.

Viskuse sõnul pakkus publikule huvitava vaatamängu ka üleiline Mart Kangro soloetendus «waiting for tomorrow».

Tänased tantsud

Täna peab Paul Firnhaber Kondase keskkuses ingliskeelse loengu tantsust müütide ja rituaalide kontekstis, pärimusmuusika aidas leiab aset tantsumaja ja Ugala teatris etendub Oleg Titovi «Duetid». Kultuuriakadeemia mustas saalis annavad eürütmiaeten-

duse Viljandi vaba waldorf-kooli õpilased. «Seda mujal eriti ei harrastata. Justkui veidike eksklusiivtoode,» tähendas Ele Viskus.

Tantsulised lõputööd

Laupäeval jõuab tants Uku keskuse ja Centrumi juures linnaruumi ning õhtused jalakeerutused leiavad aset Sakala keskkuses ja Koidu seltsimajas tegutses baaris Roman.

Pühapäeval tantsitakse esiti Pauluse kirikus ja õhtul on raekojas etendus «Idüll».

Uut nädalat alustatakse Viljandi gümnaasiumis, kus õpilasteni tuuakse moodsa tantsu kooliprogramm «Mõtlevad tantsijad».

«Me käime sama pealkirja all valgus-, heli- ja liikumisetendusega koolides juba viiendat aastat,» lausus Viskus.

Esmaspäeva õhtu poole pakub väga huvitavat vaatamist dokumentaalfilm «Bal-

lettmeisterid» Mai Murdmaa eluloost. «See film kestab tund aega ja pärast seda saab kohe järgmistele etendustele tulla,» lisas ta.

Edasi võib vaadata tantsulavastust «Premiere 2014». Selle autorid on Viljandi kultuuriakadeemia tantsukunsti eriala vilistlane Mari-Liis Eskusson ja etenduskunstnik Ütve-Lydia Toompere. Õhtu lõpetab kultuuriakadeemia tudeng Joonas Tagel oma lõputööga «theRONWEASLEYS».

Tantsunädala viimane päev ehk ülemaailmse tantsupäev pakub aga eriti tihedat kava. «Ugalas on poolpidulik tantsuteisipäev ja fotonäituse avamine,» lausus Viskus. Lavale tuuakse kolm etendust, mis on kultuuriakadeemia kooregraafiatudengite Anna-Kristiina Siitani, Kalmer Liimetsa ja Kaie Künla lõputööd. Kokkuvõttev jalakeerutus on pärast jällegi baaris Roman.

Kõlavad impressionistliku klaverimuusika pärlid

Äsja lõppes ETV menukas saade «Klassikatähed», kus saime imetleda säravate ja paljutöötavate noorte muusikute esinemisi, kuid andekaid muusikaõppureid on Eestis rohkem. Ühega nende hulgast on viljandlastel võimalik kohtuda 6. mail kell 19 Viljandi muusikakoolis, kus esineb Eesti muusika- ja teatriakadeemias õppiv Elle-Riin Volmer.

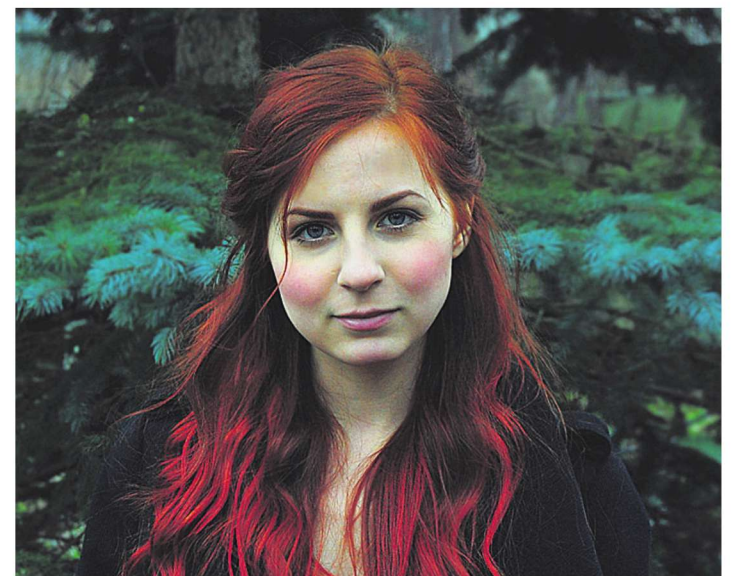
Ta alustas klaveriõpinguid kuueaastaselt Tallinna muusikakoolis, 2003. aastast õppis Tallinna muusikakeskkoolis Marju Rootsi ja 2008. aastast ka professor Ivori Ilja juhendamisel. Viimati nimetatud klaveriklassis õpib ta praegugi.

Noor pianist on osalenud konkurssidel ja festivalidel nii

Eestis kui välismaal ning täiendanud end meistrkursustel. Ta on teinud koostööd mitme lauljaga, tegutseb kammermuusikuna ning on esinenud solistina Eesti riikliku sümfooniaorkestri, Pärnu linnaorkestri ja Tallinna muusikakeskkooli sümfooniaorkestri ees dirigentide Arvo Volmeri, Risto Joosti ja Jüri Alpteni juhatusel.

Viljandis tuleb ettekandele värviküllane ja kaunikõlaline impressionistlik muusika: Maurice Raveli «Vetemäng» ja sonatiin, Claude Debussy etüüdid ning Manuel de Falla Hispaania-hõngulised klaveripalad «Montanesa» ja «Fantasia Baetica».

Kontsert on tasuta. (Sakala)

Elle-Riin Volmer annab kontserdi Viljandi muusikakoolis.

ERAKOGU

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee
Kuulutused tel 433 0062, kuulutused.sakala@ajaleht.ee

TEATER

Ugalas etendub täna kell 13 «Arabella» ja kell 19 «Duetid». Vaksali tänav 7, Viljandi. Tel 433 0777.

KINO

Männimäe salonginos linastub täna kell 18 perefilm «Pruunka-rude maa» ja kell 20 põnevus-film «3 päeva tappa». Info www.mannimaja.ee, Riia mnt 52d, Viljandi.

Sakala keskkuses linastub 30. aprillil kell 11 ja 19 dokumentaalfilm «Mustad teemandid». Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

KONTSERT

Karksi valla kultuurikeskuses on täna kell 18 August Kitzbergi gümnaasiumi õpilaste kevadkontsert. Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia.

Kohvikus Fellin kõlab täna alates kella 20-st kohvikumuusika: Jaanus Kure klaveril. Vabaduse plats 1, Viljandi. Lisainfo tel 435 9795.

ÜRITUSED

Kondase keskkuses algab täna kell 17 vestlussarja «Ääremär-

kused» ingliskeelne loeng tantsust müütide ja rituaalide kontekstis. Lektor on Paul Firnhaber. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Kultuuriakadeemia mustas saalis algab täna kell 18 Viljandi vaba waldorf-kooli õpilaste eürütmiaetendus. Posti tänav 1, Viljandi. Tel 435 5232.

Pärimusmuusika aida väikeses saalis on täna kell 18 tantsumaja. Tasuja puiestee 6, Viljandi. Tel 434 2070.

Viljandi Jaani kirikus on täna kell 18 ülestõusmisnädala vesper. Pikk tänav 6.

Klubi Vanad Sõbrad hooaja lõpupidu algab 26. aprillil kell 15 Eha tänav 4. Info tel 5564 2090.

Sakala keskkuses on 26. aprillil kell 19 tantsuõhtu ansambliga Ivetta Trio. Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

Sakala keskkuses on 27. aprillil kell 13 «Laulukarusselli 2015» Viljandi linna ja maakonna eelvoor. Tallinna tänav 5, Viljandi. Tel 433 3992.

NIMEPÄEV

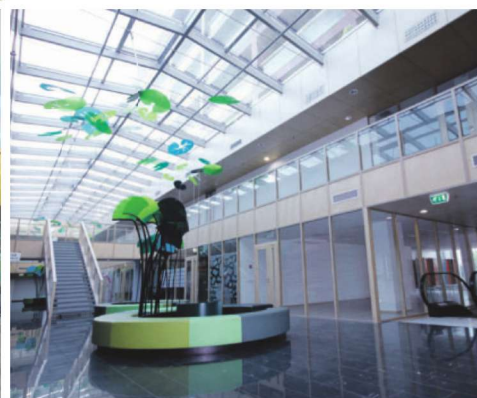
Tänased nimepäevalised on Markus, Margus, Margo, Marko, Marek ja Mark.

Prestone Kaubanduskeskuses
Kohtla-Järvel Järveküla 87
Viljandis Leola 53
Pärnus Aida 5
Võrus Vabaduse 1
Pae tn Tallinnas

Tel: + 372 510 7969
Tel: + 372 641 8698

Hindaja / maakler
tel 527 7359
Anna.Volmer@arcovara.ee

A black and white portrait of a woman with long, wavy hair, wearing glasses and a light-colored sweater over a collared shirt. She is smiling slightly and looking towards the camera.

Hindaja
tel 5346 9981
Egle.Miller@arcovara.ee

kaimo.kivikas@tootsiturvas.ee

OST

surma puhul.

METSAMATERJAL

MÜÜK

Eakate klubi Rukkilill

Toomas perega ja Randi perega

Kallis Elle lastega!
Südamlik kaastunne kalli abikaasa ja isa
PEETER RAALI
kaotuse puhul.

Avaldame kaastunnet Ellele tütardega, Bernhardile, Andrussele ja Erikale peredega kalli abikaasa, isa, poja, venna ja onu

PEETER RAALI

kaotuse puhul.

Väino, Tiiu, Aaro ja Eva

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.luik@ajaleht.ee

9.

Jalgpalliklubi Tulevik esindusmeeskond peab täna kell 19 Viljandi kunstmuruväljakul oma esiliigahooaja üheksanda kohtumise, milles tema vastane on FC Kuressaare.

Koolide jalgpalliturniiri võitis Kesklinna kool

MARGIT KURVITS, Viljandimaa spordiliidu juhataja

Viljandimaa koolide esimese kuni viienda klassi õpilaste jalgpalli karikavõistlustel osales üksteist meeskonda, kes alustasid paremate selgitamist kolmes alagrupis.

Gruppide kaks edukamat pidasid vahekohtumised, mille võitjad pääsesid esimest kuni kolmandat kohta selgitavale mõõduvõtule ning kaotasid mängisid neljanda, viienda ja kuienda koha pärast.

Alagrupis kolmandaks jäänud võistkonnad selgitasid omavahel kohad seitsmendast üheksandani.

Läbi kadalipu jõudsid tugevamasse finaali Kitzbergi gümnaasium, Kesklinna kool ja Suure-Jaani gümnaasium. Kahe võiduga väljus sealt Kesklinna kooli esinduskoosseis Mihkel Lõpp, Johannes Metsmaa, Markus

Michelis, Jaak-Erik Pihlak, Aksel Mänd, Karl Eduard Juhkamsoo, Martin Braun, Mark Kulp, Jarmo Randmäe ja Jakob Tamberg. Võistkonna õpetaja on Jaak Luhakooder.

Teise koha saavutas Kitzbergi ja kolmanda koha Suure-Jaani gümnaasium.

Vahemängude kaotajad mängisid samuti oma lõpliku kohad välja. Neljanda koha sai Jakobsoni, viienda Paalalinna ja kuienda Heimtali kooli esindus.

Alagruppide kolmandana lõpetanute mõõduvõtt andis seitsmenda tulemuse Tarvastu gümnaasiumile, kaheksanda koha Täaksi koolile ja üheksanda koha Paistu koolile.

Kümnenda kohaga tuli tänavu leppida Võhma gümnaasiumil ja üheteistkümnend oli Kirivere kool.

Eesti koolispordi liidu finaali võistlused peetakse 9. mail Valtus ning Viljandimaad esindab seal sinise turniiri võitnud Kesklinna kooli meeskond.

Eesti koolispordi liidu esimese kuni viienda klassi õpilaste jalgpalliturniiri finaalis 9. mail Valtus esindab Viljandimaad Kesklinna kooli võistkond.

MARGIT KURVITS

TULEKUL

KÄSIPALL. Täna õhtul peetakse Viljandi spordihoones Eesti B-klassi meistrivõistluste kohtumisi. Täna on turniiri algus kell 13, homme kell 11 ja pühapäeval kell 9.

KORVPALL. Homme kell 10 algab Saarepeedi rahvamaas kevadturniir.

JALGRATTAMATK. Teise pühapäevase matka kontrollpunkt on Holstre-Polli tervisekeskuses ja see on avatud kella 10.30–13.

Pühapäeval kell 11 oodatakse kõiki soovijaid 4. mail korraldatava Mulgi maratoni avatud raja sõidule.

LAUATENNIS. Pühapäeval kell 11 peetakse Suure-Jaani

spordihoones valla meistrivõistlusi.

JALGPALL. Täna kell 19 kohtuvad Viljandi kunstmuruväljakul Eesti meistrivõistluste esiliigas JK Tulevik ja FC Kuressaare.

Homme kell 11 peavad Viljandi staadionil 2002. aastal sündinud poiste meistrivõistluste kohtumise JK Tulevik ja Tartu FC Santos II.

Homme kell 14 on Viljandi kunstmuruväljakul Eesti meistrivõistluste kolmandas liigas vastamisi SK Täaksi ja Vastseliina FC Aspen.

Pühapäeval kell 12 peavad Soe staadionil Eesti meistrivõistluste teise liiga kohtumise FC Tarvastu ja Viimsi MRJK.

Viljandi käsipallimeeskond on jõudnud Eesti meistrivõistlustel pronksmedalisti selgitavasse seeriasse. Tema vastane seal selgub hiljemalt tuleval teisipäeval.

2 x ELMO RIIG

KÄSIPALL

Treener ennustab mängu Viimsiga

MADIS LUIK
madis.luik@ajaleht.ee

Eesti käsipalli meistrivõistluste poolfinaalis Põlva Servitilt lõplikult lüüa saanud Viljandi HC meeskond on pronksmedalisti selgitava seeria avamänguks tellinud bussi Viimsisse, ehkki Viimsi ja Kehra poolfinaal pole veel lõppenud.

«Panen panused siiski Kehrale,» lausus Viljandi HC juhendaja Marko Koks.

Kolmapäeval, mil mõlemad poolfinaali paarid pidasid kolmanda kohtumise, õnnestus HC Viimsi / Tööriistamarketil HC Kehra / Horizon Pulp & Paper ühe väravaga alistada ning kolme võiduni kestvas seerias oma kaotust seisule 1:2 vähendada.

«Viimsi meeste muidugi suur tunnustus võidu puhul, aga raske on uskuda, et nad suudavad Kehra veel kahel korral üle mängida,» lausus Koks.

Tema sõnul valmistuvad viljandlased 4. mail kell 18 kaavas olevaks mänguks Viimsi spordisaalis. «Nii Viimsi kui Kehra on Harjumaa võistkonnad, nii et asjade vastupidise käigu juures ei tule meie marsruudimuutus kuigi suur.»

Oma poolfinaalseeriast rää-

Viljandi HC treener Marko Koks tunnistas, et poolfinaalseerias polnud meeskonnal tiitlikaitsja vastu võimalust.

kides pidi Marko Koks tunnista, et Serviti vastu sisuliselt võimalusi polnud. Kõik kolm kohtumist kulgesid enam-vähem ühesuguse stsenaariumi järgi: avapoolajal suutsid viljandlased tiitlikaitsja ja tänavuse Balti liiga hõbeda omanikuga küll veidi sammu pidada, ent teisel poolajal läks too oma rada.

Viimase, kolmapäeval aset leidnud mängu puhul leidis Marko Koks positiivset, et

rünnakul suutsid viljandlased olla senisest resultatiivsemad. «Koostöö väljakul vajab aga endiselt lihvi,» lisas ta.

Kolmapäeval kodupubliku ees endale finaali pääsu taganud Põlva Serviti alistis Viljandi HC seekord 35:23 (avapool-aeg lõppes 16:12).

Võitjatest oli resultatiivseim Ardo Puna kaheksa väravaga. Kaotajatest said Ott Varik ja Karl Toom kirja seitse tabamust.

Oma vastast pronksmedalisti selgitavas seerias tuleb Viljandi käsipalluritel veel pisut oodata. Neljandat korda on Viimsi ja Kehra meeskond vastamisi homme ning kui vaja, tuleb otsustav kohtumine teisipäeval.

On päris selge, et kümne päevaga viljandlased uusi trikke selgeks ei õpi. «Üritame leida tasakaalu puhkuse ja treeningute vahel, et olla viimasteks mängudeks võimalikult reipad ja heas toonuses,» kõnles Marko Koks.

Kahe mänguvõiduni kestev pronksiseeria algab 4. mail ja esimese kohtumise peavad viljandlased võõral väljakul. Viljandi spordihoonesse jõuavad pronksmedali omanikku selgitavad meeskonnad 7. mail. Vajaduse korral tuleb kolmas kohtumine kolm päeva hiljem.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: <http://sakala.ajaleht.ee/>
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee
kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0047
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotoaaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektoirid Evi Eiche, Liivia Tohvelmann 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Kujundus Piret Holtsmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispeksialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Astra Saul 433 0061
Raimo Saar 433 0069
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Kujundaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektoir Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükikojas. Tiraaž 8714

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Kolmapäeval sündis Viljandis kaks poissi.

135 AASTA EEST

«Sakala», 21. IV 1879

Kailaste mängukoor andis 11. Märtsil Pärnus kontseriti, kellega ta enesele palju kiitust teenis. See mängukoor on praegu üks meie kõige parematest mängukooridest. Kõik mängijad olivad täiesti talu riides, nagu neid Jakobi kihelkonnas kannetaks. Kontserti saali kõrgenduse peal paistsiwad nad õige tore-dad välja ja ei wõinud lin-na rahwas nende moodis mundert küllalt ära kiita. Kahju, et meie ilusad rahwa-riided juba mõnel kohal täitsa ära hakkawad kaduma.